

מרץ 2020

## מינוי רכז נגישות - רקע וסקירה - עו"ד איתן עמרם\*

גוף המספק שירותים ציבוריים המפעיל 25 עובדים ומעלה חייב למנות **רכז נגישות**.

הפרת תקנה זו מהוות **עוולה אזרחיית ותגרור אחריה** קנס של 50,000 ש"ח ללא הוכחת נזק (כ-62,000 ש"ח כולל החזמה).

גוף המפעיל 100 עובדים ומעלה חייב למנות **ממונה תעסוקה**.

### **א. רקע**

חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות תשנ"ח-1998 והתקנות שתוקנו מכוחו, מחייבים גוף המספק שירותים ציבוריים למנות **רכז נגישות**. בנוסף, גוף המפעיל 100 עובדים ומעלה חייב למנות **ממונה תעסוקה**, (או בשמות הנרדפים לו **ממונה שוויון או אחראי להעסקת אנשים עם מוגבלות** וזו את בהתאם לחובה הchèלה עליו מכוח התקנות/ההסכם הקיבוציים/צו החרתבה).

במסמך זה אתמקד בהגדרת מהו **שירותים ציבוריים**? מיהו החייב ביצוע התאמות נגישות? מי הם בעלי התפקידים השונים המוזכרים בחוק ובתקנות? כיצד על נווט השירות להיערך במtan השירות נגיש, כנדרש בחוק ובתקנות.

התקנות הנגישות לשירותים אחד מחייבות את כל נווטי השירות לציבור (במגזר הממשלתי, המוניציפלי, מלכ"רים, חברות ועסקים פרטיים כאחד) לבצע את התאמות הנגישות בשירותים ובפלטפורמות השונות בהן ניתן השירות. הזכות לנגישות הינה זכות יסוד, והחוק קובע כי אדם עם מוגבלות זכאי לנגישות למקום ציבורי ולשירותים ציבוריים. עוד קובע החוק כי אין להפלות אדם עם מוגבלות ואין לפגוע בזכותו לנגישות. את השירות יש לספק לאדם עם מוגבלות באופן שוויוני, ברמת אינט, נוחות ובטיחות כפי שנitin לכל הציבור.

התקנות מטילות חובה זו על האחראי להספקת השירות לרבות בעלי השירות, המחזיק או המפעיל שלו.

### **ב. מהו שירות ציבורי**

שירותים ציבוריים הינו אחד מלאה : א) **שירות הניתן לכל הציבור או לחלק בלתי מסויים** ממנו בידי גוף ציבורי או במקומות ציבורי, ב) **שירות המועד לכל הציבור או לחלק בלתי מסויים** ממנו בתחוםים הבאים : שירותים בריאות, שירותים בידור, שירותים חינוך, השכלה, או פנאי, שירותים רווחה, שירותים ספורט, שירותים תיירות, מרבית השירותים התחרבורת הציבורית, שירותים תרבות, שירות מסחר, שירות דת, שירות אנרגיה, שירות בזק, שירותים בנקאות, אשראי, ביטוח פנסיה או כל שירות פיננסי.

### **ג. מיהו החייב ביצוע התאמות**

החייב ביצוע התאמות נגישות לשירותים ציבורי הוא מי שספק שירותים ציבורי כמפורט לעיל, לרבות בעלי השירות, המחזיק או מפעיל שלו.

התקנות החדשות **חייבות את כל מי שספק שירות לציבור** – לבצע התאמות ושינויים בניהלי העבודה, במבנים ובפלטפורמות השונות בהם ניתן השירות, על מנת שהשירותים הניתן יהיה נגיש לאנשים עם מוגבלות על סוגיהם השונים, בצורה שוויונית, ברמת אינט, נוחות ובטיחות כפי שהוא ניתן לכל הציבור.

<sup>1</sup> תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (התאמות נגישות לשירות) תשע"ג-2013.

#### **ד. מינויי ממונה תעסוקה, ממונה שוויון, אחראי להעסקת א.ע.מ**

החוק והתקנות קובעים כי יש למונות ממונה תעסוקה, או ממונה השוויון או אחראי על העסקת אנשים עם מוגבלות. מינויו בעלי התקדים הללו הינם בהתאם להשתיקותו של נוטן השירותים במגזר הציבורי, הממשלתי או הפרטי.

##### **1. ממונה שוויון**

גוף ציבורי המעסיק 25 עובדים ומעלה, חייב למונות **ממונה שוויון** שתפקידו לספק ייעוץ והדרכה לגבי חובות המעסיק בנושא תעסוקת אנשים עם מוגבלות, כמו כן לקבל פניות בנושא ייצוג הולם, ואף ליזום פעולות שונות להגברת המודעות לייצוג הולם לאנשים עם מוגבלות. (חל במגזר הציבורי)

##### **2. ממונה שוויון במשרדי ממשלה**

בכל משרד ממשלתי וביחידות הסמך, יש למונות **ממונה שוויון** שתפקידו לספק מידע לעובדים עם מוגבלות על זכויותיהם, לטפל בכל התאמות הנדרשות לעובדים אלו לשם שילובם הרأוי בעבודה. רשיימת ממוני השוויון נמצאת באתר נציבות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות.<sup>2</sup>

##### **3. מינוי אחראי להעסקת אנשים עם מוגבלות**

מעסיק ימנה אחראי על תעסוקת אנשים עם מוגבלות על מנת שיישמש כתובת לפניות מצד עובדים עם מוגבלות, לעיץ למשaicיך כיצד עליו לפעול על פי החוק וכן לרכז את כלל נוהלי העבודה מול הגופים המקצועיים בנושא. (חל במגזר הפרטי)

#### **ה. מינוי רכז נגישות**

גוף המספק שירותים ציבוריים המעסיק 25 עובדים ומעלה (להלן: "החייב בהתאם לגישות"), ימנה מקרוב עובדיו "רכז גישות" שהינו ככל האפשר עובד בתפקיד ניהול או עובד שעבר הכשרה במינימיות ניהול וKİדים פרויקטים.

##### **4. מאפייני רכז הנגישות**

על רכז הנגישות להיות בעל ניסיון מעשי של שנה לפחות בתחום הנגישות לאנשים עם מוגבלות או שעבר הדרכה והכשרה על סמך הנסיבות הנציגות.

בנוסף על הרכז להכיר את החוק ותקנות הנגישות הנוגעות לחיבור ויישומן בפועל. וכן את פרסומי הנציגות והגורמים הרלוונטיים בתחום הנגישות לרבות גופים ציבוריים וארגוני המיצגים אנשים עם מוגבלות.

התפקיד יוטל ככל האפשר, על אדם עם מוגבלות.

במידה ונוטן השירותים הציבורי מעסיק פחות מ- 100 עובדים, רכז הנגישות יוכל להיות בעל ניסיון מעשי של פחות משנה בתחום הנגישות לאנשים עם מוגבלות.

<sup>2</sup> <http://www.justice.gov.il/Units/NetzivutShivyon/Equality/RakazeiNegishut/Pages/Equality-Officers-Government.aspx>

## 5. תפקיד רצ' הנגישות

לרכז הנגישות שני תפקידים עיקריים:

- למסור מידע לציבור אודוות התאמות הנגישות השירות או המקום בו ניתן השירות, אמצעי עזר ושירותי עזר שנitin לקבל בשירות לפיה בקשה וכן התאמות נגישות החלופיות למקום ציבורי לשירות ציבורי.
- לספק יעוץ והדרכה לנוטן השירות הציבורי החייב ביצוע התאמות נגישות לפי החוק.

כמו כן, על רצ' הנגישות להתעדכן אחת לשנה בחידושים בתחום הנגישות, על סמך העדכונים אשר תפרנס הנציגות.

## 6. פרסום פרטי רצ' הנגישות

על נוטן השירות הציבורי, להביא לידיעת העובדים ולפרסם לציבור את שמו של רצ' הנגישות שמיינה, מקום משרדו ודרכי הפניה אליו.

הפרסום לציבור יעשה בהתאם להוראות "פרסום התאמות נגישות שבוצעו" במשרדי החברה ובאתר האינטרנט שלו.

חובת הפרסום לציבור חלה מיום 1 ביולי 2014.

מידע נוסף, ניתן למצוא באתר האינטרנט [lms.org.il](http://lms.org.il)

כל הנאמר במסמך זה אינו מחייב, אלא מהווה דעתך האישית, המבוססת על חקירותיו והבנתו את לשון החוק, התקנות והפסיקה.

\*הכותב הינו עורך דין וטכנולוג, בוגר לימודי מחשבים, בעל תואר ראשון ושני במשפטים. מייסד ובעל משרד עורכי דין וגיסור - איתן ערמות ושות'. מייסד ויו"ר עמותת "מכון עמרם" לשוויון וקידום זכויות אנשים עם מוגבלות. מייסד ויו"ר "המרכז למשפט מדע וטכנולוגיה", סגן ממונה מחז' מרכז - לשכת עורכי הדין. ממונה נגישות וקידום זכויות אנשים עם מוגבלות - לשכת עורכי הדין. יו"ר (משותף) פורום ארצי למשפט, מדע וטכנולוגיה - לשכת עורכי הדין.